

2534

2577

02331 2912

Rok XVII.

NAB/C 31604

Zeszyt 8.

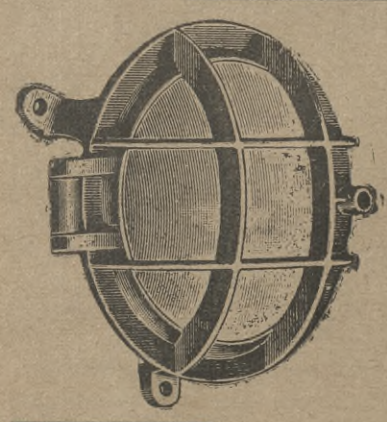
NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 15-go i 30-go

Redaktor:
Dr. Stefan Bartoszewicz

Wydawca:
Krajowe Towarzystwo Naftowe

URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

ŚWIATŁA = SIŁY = TRAKCYI

SKŁADY MATERIAŁÓW
INSTALACYJNYCH ==

INŻYNIEROWIE KNAUS & CZAJKOWSKI
PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT ELEKTROTECHNICZNYCH
LWÓW, UL. KOPERNIKA 26 — TELEFON NR. 40

PROJEKTY I KOSZTORYSY BEZPŁATNIE

Tow. udział. dla techniki głębokich wierceń i budowy motorów

TRAUZL & Co.

przedtem FAUCK & Co.

WIEDEŃ IV./2., WIEDENERGÜRTEL Nr. 2. HEUGASSE 80.

Zastępca na
Galicyę i
Bukowinę

Marek Seemann

W Drohobyczu
Skład w Borystawiu.

Przyjmujemy zle-
cenia wykonywa-
nia w naszym za-
rządzie **wier-
ceń** do możliwie
największej głę-
bokości i pod
leko sięgającą
gwarancją.

Fabryka maszyn i narzędzi wiertniczych

dla wszelkich systemów wierceń tak ręcznych jak i maszynowych.

Specjalności! Żurawie wiertnicze szybkoudarowe „Rapid“ o systemie płuczkowym w połączeniu z naszym patent. wierceniem rdzeni i automatycznym wydzwigniem tychże zapomocą t. zw. odwrotnej płuczki.

Części żelazne do wahacza (balansu) kanadyjskiego z samoprężnym popuszczadłem do dokładnego popuszczania lub podnoszenia świdra w czasie wiercenia (według policyjno-górnich przepisów z r. 1904, § 31).

Patentowe rozszerzaczce (Nachnahmebohrer) znacznie ulepszone.

Hydrauliczne obcinaczce (noże) rur. Pod względem pewności i dokładności w użyciu przewyższają wszystkie inne dotychczas znane tego rodzaju instrumenty. Obcięcie rury bez względu na jej dymenzyę uskutecznia się w ciągu kilku minut.

Wielokrążki o specjalnej konstrukcyi dla celów wiertniczych. Dopuszczalne obciążenie zwyż 50.000 kg.

Raki dające się z najbardziej wklonowanej pozycyi zlużować i wydostać, gdy rury nie idą, i t. d. i t. d. i t. d.

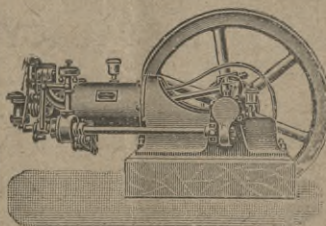
Najwyższe odznaczenie na międzynarod. wystawie w Bukareszcie w r. 1906.

DYPLOM HONOROWY I ŻŁOTY MEDAL.

Oddział budowy motorów

Motory gazowe przy użyciu gazu ziemnego do popędu żurawi wiertniczych i do oświetlenia elektrycznego.

Motory benzynowe do popędu żurawi pompowych.

Oddział budowy motorów

Lokomotywy o popędzie zapomocą motorów benzynowych, spirytusowych i naftowych — nader praktyczne do różnego rodzaju kolejek.

Zastępca dla oddziału bud. motorów: MAURYCY GOLDSCHLAG-GBAŻOWSKI
Lwów, ul. Grodecka l. 42.

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 15-ego i 30-ego.

Frenumerata wynosi rocznie 16 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kraszewskiego l. 1, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 8.

Statystyka przemysłu ropnego za rok 1908. — Sytuacja handlowa. — Z krajów naftowych. — Nowy system wiercenia zapomocą zgęszczonego powietrza. — Wiadomości z targu ropnego. — Kronika.

Statystyka przemysłu ropnego

za rok 1908.

Ogólna produkcya ropy w Galicyi w roku 1908 wynosiła 17,540.220 em. czyli o 5,780.479 em. więcej, niż w roku 1907. Naturalnie, nie tylko pierwsze, lecz dominujące stanowisko pod względem produkcji zajmują Tustanowice, które wyprodukowały 13,187.100 em. ropy; Borysław dał jeszcze 2.669.100 em., Tustanowice więc z Borysławem razem 15,856.200 em., czyli prawie 90% ogólnej produkcji. Faktycznie produkcya Borysławia i Tustanowic była jeszcze większą, jeśli uwzględnimy te ilości ropy, jakie na miejscu pod kotłami zostały spalone; podane cyfry obejmują tylko ilości przetłoczonej ropy z kopalń, ilość ropy spalonej należy szacować mniej więcej na 6.000 wagonów, licząc, że przy jednym szybie zużywa się rocznie około 40 wagonów ropy, a szybów w wierceniu, instrumentowaniu i tłokowaniu było w Borysławiu i Tustanowicach przez cały rok przeciętnie około 150, (w listopadzie ubiegłego roku było 152 szyby).

Ciekawe są daty produkcji ropy w in-

nych miejscowościach Galicyi, które kolejno odgrywały dawniej rolę środowisk i centrów naszego przemysłu naftowego. Jedną z najdawniejszych kopalń, Słoboda Rungórska wyprodukowała w roku ubiegłym jeszcze około 400 wagonów ropy, słynny niegdyś Potok 1.544 wagony, (1385 w roku 1907), Wielopole i Tarnawa 1820 wagonów (1739 w roku 1907) Rogi 701 wagonów (w roku 1907.903), Schodnica 3648 wagonów (3965 w r. 1907), Bitków i Pasieczna 1179 wagonów, Ropienka 1800 wagonów. Ogółem wszystkie kopalnie oprócz Borysława i Tustanowic wyprodukowały 1,684.020 em. ropy, czyli 10% całej produkcji.

Tak się przedstawiają cyfry produkcji, inaczej wyglądają cyfry przeróbki tej wyprodukowanej ropy. Jak wiadomo, od szeregu lat przeróbka ropy nie idzie u nas w równym tempie ze wzrostem produkcji i w tej dysproporcji pomiędzy produkcją ropy, a jej zużycowaniem, leży właśnie przyczyna chronicznie trwającego przesilenia w naszym przemyśle naftowym. Gdy produkcją ropy w roku ubiegłym wynosiła 175.862 wagonów, a wraz ze spaloną w kopalniach ropą przeszło 180.000 wagonów, ogólna ilość ropy wyeksportowanej do rafinerji koleją wynosiła 126.282 wa-

gonów, drogą kołową i rurociągami circa 8.000 wagonów, czyli razem 134.282 wagonów, o 36.571 wagonów więcej, niż w r. 1907, jednakowoż jeszcze o 41.580 wagonów mniej, niż wynosiła produkeya; z tego też powodu zapasy ropy, które w końcu roku 1907 wynosiły 63.690 wagonów, musiały wzrosnąć o te 41.580 wagonów, czyli wynosiły z końcem r. 1908 104.270 wagonów. Ta właśnie nadwyżka, spowodowana i brakiem dostatecznych urządzeń ekspedycyjnych na stacyi Borysław i za mało jeszcze rozwiniętym eksportem naszych produktów naftowych, spowodowała ogromną zniżkę ceny ropy, gdyż wielkie ilości ropy trzeba było magazynować, budować odpowiednie zbiorniki, płacić koszty magazynowania, asekuracyi i t. d., a niejednokrotnie trzeba było rzucać wielkie ilości ropy na targ po niższej cenie, dla braku wogóle miejsca na magazynowanie.

Z tej wymienionej ilości ropy w roku 1908 wywieziono do rafinerji galicyjskich i na cele opałowe 45.702 wagony (w roku 1907 28.134 wagony), do rafinerji austriackich, poza Galicyą położonych 54.082 wagony (w roku 1907 42.283 wagony) i do rafinerji węgierskich 33.872 wagonów) w r. 1907 27.299 wagonów i wreszcie za granicę do Niemiec wywieziono ropy w stanie surowym 625 wagonów.

Do celów opałowych zużyto ropy zamiast węgla w zakładach przemysłowych przeważnie w Galicyi 7.000 wagonów; rafinerje więc galicyjskie przerobiły 38.700 wagonów ropy, czyli w ogólnej przeróbce partycypowały więcej, niż w czwartej części, 28%, węgierskie partycypowały w czwartej części, gdy rafinerje w Austrii, poza Galicyą położone, przerobiły przeszło 40% ropy, użytej do przeróbki, a na cele opałowe poszło blisko 6%. W roku obecnym stosunek ten się zmieni na korzyść rafinerji galicyjskich wobec powstania nowej rafinerji w Limanowej, która będzie w stanie przerobić 6—7.000 wagonów ropy i ma być jeszcze rozszerzona, a powstanie w roku 1910 wielkiego zakładu odbenzynowania ropy w Drohobyczu, przesunie punkt ciężkości w przeróbce ropy na Galicyę.

W roku ubiegłym ogromnie się podniósł

eksport naszych produktów naftowych w porównaniu z rokiem 1907; nafty rafinowanej wywieziono 2,341.604 cetrynary metryczne, blisko o milion cetrynarów więcej, niż w roku 1907; eksport nafty zrównał się już prawie z wewnętrzną konsumpcją nafty w całej monarchii austriacko-węgierskiej. Największą ilość nafty wywieziono do Niemiec (1,453.179 em.), następnie do Francji (262.545 em.), trzecie miejsce zajmuje Szwajcaryja (175.051 em.), potem idzie Turcja (123.235 em.), Włochy (50.573 em.), Anglia (30.891 em.), Dania (27.337 em.). Benzyny wywieziono 255.963 em., dwa razy tyle co w roku 1907 i tutaj największy kontyngent wywozowy stanowią Niemcy; oleji smarowych wywieziono 935.123 em. (577.993 em. w r. 1907), oleji gazowych 167.436 em. (68.912 w r. 1907). Bardzo silnie wzmożł się także eksport parafiny; parafiny czyszczonej wywieziono 252.800 em. (131.315 em. w roku 1907), łusek parafinowych 33.861 em. (16.205 w r. 1907). Wartość ogólna wywiezionych w r. 1908 produktów naftowych wynosiła 56,141.589 koron, czyli była dwa razy większa, niż w roku 1907 (27,691.441 K); import produktów naftowych przedstawiał jeszcze wartość 3,649.923 koron (4,312.481 K w r. 1907); importowaną jest ropa z Rumunii do Węgier za zniżonem cłem, wyborowe gatunki rosyjskich oleji smarowych i nieznaczna ilość parafiny. Surowiec więc naftowy, produkowany w Galicyi, daje dzisiaj podstawę do handlu zewnętrznego monarchii, którego wartość przekracza 50 milionów koron; jest to bardzo poważna cyfra w bilansie państwa, a zarazem jest ona najsilniejszym argumentem, przemawiającym za tem, aby rząd jaknajtroskliwszą opieką otaczał tę gałąź naszego rodzimego przemysłu.

Produkeya wosku ziemnego w Galicyi w roku 1908 wynosiła 256 wagonów (264 w roku 1907). Jak wiadomo, wosk ziemny surowy jest materiałem do fabrykacyi cerezyny, do której używa się także pewien procent parafiny; fabryki cerezyny istnieją w Austrii i zagranicą, dlatego też istnieje eksport wosku surowego i eksport cerezyny;

wosku surowego w roku 1908 wywieziono za granicę 16.453 cm. (18.137 w roku 1907), a cerezyny 12.147 cm. (11.168 w roku 1907); wartość wywiezionego wosku i cerezyny wynosi 4.208,335 koron.

Dr. St. Bartoszewicz.

Produkcja ropy w Galicyi w roku 1908 w porównaniu z rokiem 1907

Miejscowość	1907 w. c. m.	1908 w. c. m.	Różnica w. c. m.
Tustanowice	10.115.900	13.187.100	+5.740.300
Borysław		2.669.100	
Schodnica	396.500	364.800	— 31.700
Kopalnie wschodniej Galicyi (Urycz, Mrażnica, Słoboda rung. } Sołotwina, Bitków, Kosmacz i t. d.) }	272.300	300.220	+ 27.920
Kopalnia w Krościńskim: (Potok, Bogi, Równé, Bóbrka, } Wietrzno, Węglówka i t. d.) }	548.241	506.400	— 41.841
Zagórz, Wielopole, Tarnawa	173.900	182.000	} + 8.100
Kopalnie w Gorlickiem: (Kobylanka, Kryg, Załawie, Li- } pinka, Męcina i t. d. }		150.600	
Inne kopalnie zachodniej Galicyi i Ropienka	252.900	180.000	+ 77.700
Łączna produkcja Galicyi:	11.759.741	17.540.220	+5.780.479
Zapasy z końcem roku:	6.368.984	10.481.104	+4.112.120

Produkcja ropy w ostaniem dziesięcioleciu.

R o k	Ilość w c. m.
1899	3,216.810
1900	3,263.340
1901	4,522.000
1902	5,760.000
1903	7,133.300
1904	8,271.167
1905	8,017.961
1906	7,604.483
1907	11,759.741
1908	17,540.220

Przeróbka ropy galicyjskiej w roku 1908 w porównaniu z rokiem 1907

Rafinerie	Przerobiły ropy c. m.		Różnica
	1907	1908	
W Galicyi i na Bukowinie	2,813.440	3,870.200	+1,056.760
W Cisłitawii	4,228.292	5,408.200	+1,179.908
W Translitawii	2,729.950	3,387.200	+ 657.250
Razem	9,771.682	12,665.600	+2,893.918
Użyto na opał		700.000	
Wywieziono za granicę		62.500	
Razem		13,428.100	
Pozostało zapasu		4,112.120	
Razem		17,540.220	

Handel zewnętrzny przemysłu naftowego w roku 1908 w porównaniu z rokiem 1907

A. Import.

Nazwa produktu	Ilość w cetn. metr.			Wartość handlowa w kor.		
	1907	1908	Różnica	1907	1908	Różnica
Nafta	27.169	18.681	— 8.488	293.425	298.896	+ 5.471
Benzyna	80	79	— 1	960	1.264	+ 304
Smary i oleje lekkie rafinowane	160.792	162.679	+ 1.887	3.050.880	3.039.009	— 11.871
Parafina surowa	1.102	1.874	+ 772	55.100	93.700	+ 38.600
„ rafinowana	2.029	1.704	— 325	110.862	95.424	— 15.438
Ropa	183.422	31.134	—158.288	697.004	121.457	—575.547
Razem	374.594	216.151	—158.443	4.208.231	3.649.750	—558.481

B. Eksport.

Nazwa produktów	Ilość w cetn. metr.			Wartość handlowa w koronach		
	1907	1908	Różnica	1907	1908	Różnica
Nafta	1.415.716	2.341.604	+925.888	10.617.870	19.903.634	+9.285.764
Benzyna	226.368	255.963	+129.595	2.021.888	4.735.316	+2.713.428
Smary i oleje lekkie raf.	632.498	1.110.604	+478.106	6.522.833	13.174.516	+6.651.683
Parafina surowa	16.158	33.861	+17.703	727.110	1.693.050	+965.940
„ rafinowana	131.214	252.800	+121.586	7.347.984	16.179.200	+8.831.216
Ropa	82.501	62.500	—20.001	206.500	156.250	—50.250
Razem	2.404.455	4.057.332	+1.652.877	27.444.185	55.841.966	+28.397.781

Produkcja wosku ziemnego w Galicji w r. 1908 w porównaniu z r. 1907. w c. m.

Miejscowość	1907	1908	Różnica
Borysław	22.400	21.500	—900
Dźwiniacz	2.700	2.800	+100
Starunia	1.350	1.300	—50
Razem	26.450	25.600	—850

Handel zewnętrzny przemysłu woskowego w r. 1908 w porównaniu z r. 1907.

Produkt	Eksport				Import			
	Ilość w c. m.		Wartość w kor.		Ilość w c. m.		Wartość w kor.	
	1907	1908	1907	1908	1907	1908	1907	1908
Wosk ziemny	18.112	16.453	3,169.600	2,385.685	290	463	40.600	62.505
Cerezyzna	12.168	12.147	1,825.200	1,822.050	154	77	21.560	10.780
Razem	30.280	28.600	4,994.800	4.207.735	444	540	62.160	73.285

Sytuacja handlowa.

Cena ropy na targu w notowaniach spadła do 94 halerzy za cetnar metryczny, po tej cenie jednakowoż odbywa się bardzo nieznaczna, prawie znikoma ilość transakcyj, gdyż producenci-rafinerzy swoją ropę zabierają do swoich rafinerij, a komitenci Związku oddają swoją produkcję Związkowi, uzyskując znacznie wyższą zaliczkę; w miesiącu marcu przy produkcji blisko 20.000 wagonów na targ ropy efektywnie dostało się nie więcej, jak 2 $\frac{1}{2}$ tysięcy wagonów, które się składają z części ropy bruttowoćw i zaledwie z tysiąca wagonów produkcji nettowoćw, którzy nie należą do Związku i nie są producentami-rafinerami, większość transakcyj naftowych, które odbywają się w nowoutworzonej izbie naftowej w Lwowie, to obrót pomiędzy handlarzami ropy przekazów magazynowych.

Z miejscem na magazynowanie ropy w Tustanowicach zaczyna być bardzo skąpo, jakkolwiek Związek robi wielkie wysiłki, by dostarczyć miejsca dla produkcji swych komitentów; z projektowanych nowych 30 rezerwoarów ziemnych osiem jest już w budowie i mają być ukończone z końcem maja br.; z dawnych 30 rezerwoarów jest jeszcze na ukończeniu siedem i te sukcesive będą wykończone w przeciągu 3—4 tygodni; pewną ilością miejsca rozporządzają jeszcze towarzystwa transportowe i Związek pertraktuje z towarzystwami transportowemi, by one przyjęły magazynowanie ropy komitentów

Związku na wypadek, gdyby w przeciągu jakich 10—14 dni, zabrakło Związkowi miejsca; Związek musi traktować w tym wypadku z towarzystwami transportowemi, jako jedną całością, a ponieważ konsolidacja towarzystw transportowych jest rzeczą ciężką, dlatego też pertraktacje idą dosyć opornie.

Ekspedycya marcowa stacyi Borysław, która przekroczyła 12.000 wagonów, daje miarę obecnego zapotrzebowania ropy; jeśli uwzględnimy ekspedycję stacyj w zachodniej Galicyi, tłoczenie ropy rurociągami wprost do rafinerij razem około 1 $\frac{1}{2}$ tysiąca wagonów i przyszłe zapotrzebowanie kolei 2 $\frac{1}{2}$ tysiąca wagonów miesięcznie, to otrzymawszy miesięczną cyfrę 16.000 wagonów, czyli że blisko 20 milionów cetnarów metrycznych rocznie wynosi zapotrzebowanie ropy.

Cyfra ta wskazuje dobitnie, iż jeśli produkcya Borysławia i Tustanowic będzie się trzymać na wysokości 15.000 wagonów miesięcznie, to w przemyśle naszym nastaną normalne stosunki. Bardzo możliwym jest, iż te normalne stosunki już wkrótce nastąpią.

Wydaje się także rzeczą bardzo prawdopodobną iż rok 1909-y będzie ostatnim rokiem bezmyślnej walki konkurencyjnej między rafinerami; ceny nafty i produktów naftowych wewnątrz monarchii doszły już do absurdu i przeróbka ropy nie rentuje się mimo niskich cen surowca tembardziej, iż i ceny nafty zagranicą spadły conajmniej o koronę; taka ostra walka dochodząca do granic absurdu jest zazwyczaj wstępem do układów kartelowych, niedawno rafinerje

obradowały nad organizacją sprzedaży parafiny; przypuszczać należy, iż te obrady są wstępem do obrad ogólnej organizacji. Niektóre rafinerie w sprawie kontyngentowania stawiają zbyt wygórowane żądania, gdyż wymagają dla siebie kontyngentu nie według obecnej zdolności przeróbki, lecz według tej przypuszczalnej zdolności, jaką by mieć mogły podczas kartelu; o te wymagania rozbiłają się wszelkie układy i dla uniknięcia tego została podniesioną myśl centralnego biura sprzedaży bez kontyngentowania rafinerij. Przypuszczać wreszcie należy, że wkrótce sama rzeczywistość: brak zysków albo straty zmuszą rafinerie do zaprzestania tej bezcelowej walki.

W tej sprawie pisze jedno z pism: Wiele bardzo mówiono w ostatnich czasach o podjętych na nowo staraniach i obradach zmierzających do stworzenia nowego kartelu rafinerów. Z dobrze poinformowanej strony dochodzą nas teraz wiadomości o tych obradach i powodach, wskutek których przyszło do zerwania ich. Ostatnie narady dotyczyły rejonowania przemysłu naftowego, wszędzie tam, gdzie europejskie rafinerie konkurują z amerykańskimi. Oczywiście rzeczą jest, że dojsze do skutku jakiegokolwiek porozumienia austro-węgierskich rafinerij z amerykańskimi, położyłoby kres obecnym rozpaczliwym stosunkom w naszym przemyśle; innemi słowy porozumienie między Standard-Oil-Cy a nami może nastąpić tylko na podstawie stworzenia kartelu rafinerów. Z drugiej strony jednak, gdyby organizacja kartelu miała polegać na planowej obecnie podstawie, porozumienie z rafineriami amerykańskimi byłoby konieczne. Środkowym punktem tej organizacji jest tak często już omawiany projekt stworzenia centralnego biura sprzedaży. Do tego celu prowadzą dwie drogi: albo skontyngentowanie albo zaniechanie go. Kwestya kontyngentowania rozbiła się od samego początku o zasadnicze przeciwieństwa; skoro bowiem jedne rafinerie żądały, aby skontyngentowanie nastąpiło na podstawie zdolności przeróbki, jakaby wykazywały poszczególne rafinerie z chwilą dojszenia do skutku kartelu, drugie postawiły żądanie otrzymania kontyngentu

takiego, jaki mogłyby wytworzyć na podstawie rozszerzenia swych fabryk już pod opieką kartelu. Przeciw temu powstały naturalnie te rafinerie, które przeprowadziły rozszerzenie swych zakładów w czasie bezkartelowym, narażały się bowiem w tak niepewnym czasie na ogromne ryzyko, czy im się wkłady na rozszerzenie rafinerij porobione opłacą czy nie, takiego ryzyka zaś nie miałyby rafinerie przebudowujące swe zakłady w czasie ochrony kartelowej. Skoro więc wskutek tego sprawa kontyngentowania upadła, zastanawiano się nad utworzeniem centralnego biura sprzedaży w ten sposób, ażeby każda rafineria mogła zgłaszać do sprzedaży dowolną ilość produktu, którą centralne biuro byłoby obowiązane wprowadzić do konsumpcji na wszelki wypadek. Takiego zobowiązania mogłoby się jednak podjąć centralne biuro tylko w tym wypadku, gdyby miało zapewnione rynki zbytu za granicą państwa, a do tego celu miały służyć pertraktacje z amerykańskimi zastępcami przemysłu rafinerijnego, prowadzone blisko od roku. Konferencye te zostały w ostatnich czasach przerwane, widziano bowiem, że organizacja austro-węgierskiego przemysłu rafinerijnego nie da się żadną miarą doprowadzić do skutku. I tak rzeczy stoją dzisiaj, jak stały zaraz po rozbiciu się ostatniego kartelu.

Pisma donoszą już o bankructwie jednej z mniejszych rafinerij węgierskich, towarzystwo akcyjne „Schodnica“ za rok 1908-y nie wypłaca żadnej dywidendy, są to symptomy znaczące.

Wielką sensacyę w świecie naftowym wywołała wiadomość, że kongres w Waszyngtonie uchwalił zniesienie cła do Stanów Zjednoczonych od ropy i produktów naftowych; ma być to wymierzonym przeciwko tow. „Standard Oil Co“, tymczasem akcyjne tow. „Standard Oil Co“ po tej uchwale nie spadły zupełnie i ogólne jest zdanie, iż na tem ucierpią tylko producenci ropy w Stanach Zjednoczonych, gdyż możliwy będzie import ropy do Stanów z innych krajów amerykańskich. Rosya projektuje zorganizować na większą skalę eksport odpadków naftowych „mazutu“ do Włoch; rząd włoski wysłał na Kaukaz specjalnego

delegata do obeznania się z tą sprawą; od stycznia do marca wywieziono z Batumu blisko milion pudów „mazutu“; możeby i dla naszego przemysłu taki eksport miał pewne widoki powodzenia.

Z krajów naftowych.

Eksploatacja ropy w Niemczech (w Hanowerze) przybrała w roku ubiegłym większe rozmiary, jak ich się można było spodziewać po dotychczasowych wynikach, do tego stopnia, że producenci ropy nie mogli zbyć wszystkiego towaru, ponieważ rafinerie postawione w celu przeróbki ropy niemieckiej były za małe, aby otrzymaną w kopalniach ropę przerobić. Z tego powodu ogarnął tamtejszych producentów niezasadniony sceptycyzm co do przyszłości niemieckiego przemysłu ropnego, a nieuzasadniony z tego powodu, że im większą będzie produkcja surowca, tem więcej będzie się też rozwijać przemysł rafineryjny. Nawet w Galicyi, w której brak własnego, ruchliwego kapitału, powiększa się stare rafinerie, a nowe powstają z pomocą obcego kapitału. W sprawie tej pisze jeden z znawców tamtejszych stosunków: Prawdą to jest niezaprzeczoną, że produkcja ropy roku zeszłego w Wietze wzrosła niepomierne, tak, że nawet zbyt produktu surowego był słabszy jak jego podaż.

Wzrost produkcji tej jednak jest chyba pocieszającym objawem ze względu na to, że teren naftowy ten okazał się bogatszym jak to ogólnie przypuszczano i że cała produkcja pochodzi z małej tylko części tego terenu, zbadanego już i odkrytego na znacznej przestrzeni. Prawdą także jest, że dzisiejszy zapas ropy w Wietze wynosi już około 6 do 7000 wagonów; z takimi jednak zapasami liczyły się naprzód już istniejące tam większe firmy, czego dowodem jest to, że pomimo takiego zapasu, jak na Niemcy bardzo wielkiego, miejsca do dalszego magazynowania jest jeszcze bardzo wiele. Wielka część tego zapasu nie jest nawet jeszcze zdolną do transportu, ponieważ zawiera dużo wody, od-

dzielającej się dopiero po dłuższym czasie w rezerwoarach. Dawniej, gdy zapas nie był tak wielki, musiano wysyłać do rafinerii ropę z wielką przymieszką wody, na co rafinerie ogromnie narzekały, przysparzało im to bowiem dużo uciążliwej pracy. Istniejące zatem większe zapasy nazwać zatem można tylko pożądanymi właśnie z tego powodu. Ponadto jest to jasnym, że młody przemysł rafineryjny niemiecki, nie mógł sobie dać rady z produkcją wzrosłą w jednym roku o 3.000 wagonów, czyli o 38%.

Przerobienie całej produkcji niemieckiej wynoszącej obecnie 11.300 wagonów, nie natrafi chyba na trudności w takim przemysłowym państwie jakim jest państwo niemieckie, w miarę więc wzrostu produkcji ropy, powstawać będą nowe rafinerie. Produkcja ropy w Niemczech wynosi dotychczas zaledwie $\frac{1}{3}$ procentu światowej produkcji, która pomimo swego ogromu i tak szybkiego wzrostu znajdowała zawsze dostateczny odbyt, a import produktów naftowych do Niemiec przewyższa znacznie produkcję państwa.

W miarę wzrostu produkcji ropy w Wietze wzrasta także zdolność przeróbki niemieckich rafinerii, sama rafineria w Wilhelmsburg np. powiększyła swoje zakłady w ostatnim półroczu o kilka tysięcy ton, tak, że sama może przerobić czwartą część całej produkcji kopalń w Wietze. Nadto nie ulega kwestyi, że ciężka ropa z Wietze nadaje się szczególnie do wyrobów najlepszych smarów, co nawet Amerykanów spowodowało do postawienia rafinerii w Schulau. Takich smarów jak z ropy w Wietze, nawet w Galicyi mało wyrabiają dla braku odpowiedniego surowca, a jasny olej maszynowy rafinerii niemieckich osiąga tesame ceny co oleje amerykańskie i rosyjskie. W tem zatem leży pewność, że ropa z Wietze, za którą płać konsumenci 8 do 8,5 marek nie tak prędko potanieje, tem więcej, że produkty naftowe niemieckie nie opłacają cła wwozowego, które muszą opłacać produkty zagraniczne w wysokości 7,20 marek za kilo.

W Alzacyi nie ma większej produkcji i niema też większych zapasów jak zaledwie 300 wagonów. Wogóle Niemcy mogą być zadowolone z rozwoju swej produkcji ropy.

W Rumunii toczyły się tymi dniami w parlamencie debaty na temat rządowego projektu wydzierżawienia państwowych terenów naftowych. Obrady toczyły się głównie około dwu kwestyi, a mianowicie: 1) dlaczego w rządowym projekcie oddzielono bogatsze tereny od mniej obfitych, 2) dlaczego zarezerwowano czwartą część terenów państwowych dla istniejących towarzystw i spółek naftowych. Prezydent ministrów, wykazawszy, że z istniejących terenów państwowych, posiadających 8.500 ha powierzchni, zarezerwowano państwu tylko 500 ha mówił dalej:

Jeżeli wogóle oddajemy państwowe tereny naftowe do eksploatacyi, to czynimy tylko dlatego, aby dopomóc rumuńskiemu przemysłowi naftowemu do normalnego rozwoju, a uchronić go od sztucznie stworzonych niezdrowych stosunków. Dlatego też stawiamy do dyspozycyi przemysłowców naftowych połowę ich powierzchni, nie pytając wcale o narodowość dzierżawcy, a istniejącym przedsiębiorstwom pozwalamy nawet na wydzierżawienie całej czwartej części całości. Co do drugiej połowy, to $\frac{1}{4}$ część ogólnej powierzchni rezerwujemy czysto rumuńskim przedsiębiorstwom, pozostałą zaś część państwu. Ta, mogą powiedzieć narodowa rezerwa, została ujemnie osądzoną.

Powiedziano między innymi, że rumuńskie przedsiębiorstwa na tej narodowej części powstałe wiecej będą marny żywot, ponieważ Rumuni nie dorosli jeszcze do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw naftowych. Zdaje się, że właśnie ten zarzut zniewalaby wprost do zachowywania tej rezerwy, gdyż, jeżeli Rumuni rzeczywiście nie dorosli jeszcze dzisiaj do samodzielnego stwarzania przemysłu naftowego, to dorosną niezawodnie do tego celu w przyszłości, a właśnie rzeczą rządu jest, myśleć i o jutrze.

Drugą państwu zastrzeżona rezerwa odpowiada wielkim interesom, które państwo mieć będzie nietylko jako ewentualny wielki przedsiębiorca, lecz także jako ten, który ma regulować kwestye przemysłu wogóle, transportu produktów i t. d. Minister handlu poruszył w swojej mowie także kwestye niezbadanych jeszcze terenów państwowych w następujących słowach: produkeya nafty

nie ogranicza się jedynie do eksploatacyi znanych już, lub odkrywania nowych terenów; zachodzi tutaj także kwestya transportu produktów naftowych i kredytu przemysłowego. W kraju, w którym kredyt wogóle nie jest zorganizowany, nie można właściwie mówić o polityce przemysłowej. Państwo musi się także zajmować gruntownie kwestyą przewozową. Z niejednej strony podnoszono zarzut, że zagraniczne firmy wyświadczały Rumunii ogromne usługi i że bez nich nieby się nie było stworzyło w przemyśle naftowym; z drugiej strony istniejące firmy zagraniczne oznaczano jako szkodników dla krajów. Jak zawsze, tak i w tym wypadku leży prawda pośrodku. Firmy te grają wielką rolę w naszym życiu ekonomicznem, wskazanem zatem było, firmom tym, jako pionierom przemysłu naftowego rumuńskiego udzielić należnego znaczenia i dać im w zamian w rekompensacie możność wzięcia udziału z większymi jak dotychczas kapitałami w rozwoju naszego przemysłu. Jako rząd musimy podać rękę każdemu uczciwemu przedsięwzięciu, a że chcemy w sprawie wydzierżawienia państwowych terenów wykorzenić szkodliwą instytucyę sztromanów i pośredników, to nie dziwnego.

Ustawa rezerwuje $\frac{1}{4}$ część powierzchni państwowych terenów naftowych tym istniejącym towarzystwom, które wpłaciły w pełni swój kapitał zakładowy w wysokości najmniej 500.000 franków. Tutaj nie może być mowy o monopolizowaniu, kartelowaniu lub popieraniu podstawiania osób trzecich (sztromanów), powtarzam bowiem, że państwo niema chyba najmniejszego interesu ani celu w stwarzaniu niebezpiecznej konkurencyi istniejącym przedsiębiorstwom.

Wszystkie powyższe wyjaśnienia dowodzą, że rząd gorąco się zajął kwestyą poparcia przemysłu naftowego rumuńskiego i że do którejkolwiekby partyi należał, zawsze osiągnie zamierzony cel.

Nowy system wiercenia zapomocą zgęszczonego powietrza.

Już przed kilku laty uzyskał niejaki Walerj Siterski patent austriacki, węgierski, ro-

syjski i niemiecki na nowy system wiercenia zapomocą zgęszczonego powietrza.

Główną zaletą nowego systemu jest równocześnie z wierceniem działająca płuczka, która nie wyrzuca szlamu na wierzeh szybu, tylko osadza go na spodzie otworu umieszczonego w specjalnych rurkach z dnami. Świder robi 2.400 do 3.000 uderzeń na minutę.

Wynalazca nie mógł w naturze wypróbować swojego wynalazku dla braku środków, udał się zatem do Sejmu, poparty przez ówczesnego przewodniczącego sejmowej komisji budżetowej, ś. p. Andrzeja hr. Potockiego, z prośbą o subwencję z funduszu przemysłowego. Sejm uchwalił wydelegować komisję złożoną z fachowców, celem zbadania modelu i zaopiniowania o tym wynalazku. Przeprowadzone badania tak dalece zadowolniły komisję, że postawiła wniosek na udzielenie żądanej subwencji. Wydział Krajowy przekazał tę sprawę do ponownego zbadania

i zaopiniowania Krajowej Radzie Górniczej, która orzekła zgodnie z komisją wydelegowaną przez Wydział Krajowy. Na mocy takich równobrzmiących uchwał przeprowadził i Wydział Krajowy uchwałę przedstawienia prośby ś. p. Siderskiego Sejmowi z wnioskiem na udzielenie subwencji w wysokości proponowanej przez Radę Górniczą w kwocie K. 50.000. Siderski jednak nie doczekał się już rezultatu swojej kilkuletniej pracy, zmarł bowiem po operacji zanim Sejm się zebrał. Dopiero teraz, były spółnik nieboszczyka i pozostała rodzina starają się o ożywienie tej sprawy i usiłowaniam ich udało się pozyskać dyrektora pewnej wielkiej firmy rumuńskiej, który wraz z jednym z naszych inżynierów górniczych skłania się zaprowadzić system ten w Rumunii.

T. W. A.

Wiadomości z targu ropnego.

Według podania p. Alfonsa Gostkowskiego, zaprzysiężonego sensala dla sprzedaży produktów naftowych i ropy we Lwowie, ceny ropy w miesiącu kwietniu przedstawiały się następująco:

D A T A	W A L U T A					
	30/IV.	15/V.	31/V.	maj—czerw. lipiec	czerw.—lip. sierpień	1909 — 1910 maj czerwiec
18. kwietnia 1909.	94—95	96—97	93—100	104—105	105—107	127—132
19. „ „	94—95	96—97	98—99	103—105	105—107	00—00
20. „ „	94—95	96—97	98—99	103—105	105—107	00—00
21. „ „	94—95	96—97	98—99	103—105	105—107	00—00
22. „ „	94—95	96—97	98—99	103—105	105—107	00—00
23. „ „	94—95	96—97	97—98	102—103	104—106	00—00
24. „ „	94—95	95—96	96—97	101—103	103—105	00—00
25. „ „	92—93	94—95	96—97	101—102	103—104	00—00
27. „ „	92—94	94—95	96—97	101—102	103—104	00—00

Inżynierowie przedsiębiorcy Bielski, Łukaszewski & Ska kom.

Borysław, telefon 121.

W BORYSŁAWIU

Lwów, telefon 848.

KRONIKA.

Personalia. Inżynier Klaudyusz Angerman został mianowany technicznym dyrektorem przy krajowym Związku producentów ropy.

Międzynarodowa komisja naftowa. Ministerstwo handlu wspólnie z ministerstwem robót publicznych zwołało posiedzenie delegatów towarzystw i związków naftowych celem utworzenia austriackiej sekcji przy międzynarodowej komisji naftowej, która została założoną podczas ostatniego międzynarodowego kongresu naftowego w Bukareszcie. Komisja ma za zadanie ustalanie metod badania ropy i produktów naftowych, ujednostajnienia nomenklatury naftowej i ułatwienie w światowym przewozie koleją i okrętami produktów naftowych. Niezawodnie i w przyszłości międzynarodowa Komisja naftowa, jak i sekcje w poszczególnych państwach utworzone pod egidą rządu obejmą i załatwią całość kompleksu innych ważnych spraw naftowych. Sekcje takie tworzą się w Belgii, Niemczech, Anglii, Francji, Holandii, Włoszech, Austro-Węgrzech, Rumunii, Rosji i Stanach Zjednoczonych. Krajowe Towarzystwo naftowe na konstytuujące się posiedzenie sekcji w Austro-Węgrzech wysłało do Wiednia inżyniera Klaudyusza Angermana i Dr. Stefana Bartoszewicza.

Napad. Dnia 15. b. m. robotnik kopalni wosku ziemnego „Borysław” napadł z tyłu na dyrektora tej kopalni Dra Szumskiego i zranił go ciężko siekierą, przecinając żebra. Ogólnie cenionemu i szanowanemu dyrektorowi przesyłamy na tem miejscu wyrazy współczucia i życzenia prędkiego powrotu do zdrowia.

Eksport produktów naftowych z Austro-Węgier w dwu pierwszych miesiącach b. r. wykazuje bardzo wielkąwyżkę. I tak: nafty rafinowanej eksportowano 436.000 c. m. wartości 3.7 milionów Koron, (w roku 1908 275.000 c. m. wartości 2.3 mil.). Z tego wielką część, bo 315.000 c. m. spotrzebowali Niemcy. Eksport benzyny zwiększył się w większym stopniu, wzrósł bowiem z 32 na 34.000 c. m., wartości 637.000 K, wobec 598.000 K w roku zeszłym. Lekkich oleji mineralnych wywieziono 37.000 c. m. (26.227) wartości 415.000 K (296.000 K), ciężkich oleji 129.000 c. m. (112.000 c. m.) wartości 1.5 mil. K (1.3 mil. K).

Tow. Akc. dawniej D. Fanto i Sp. Na niedawno odbytem ogólnem Zgromadzeniu członków austr. Tow. Kred. Ziemińskiego złożone także sprawozdanie za pierwszy rok istnienia powyższego towarzystwa D. Fanto & Sp. Tow. Akc., w którym powiedziano, że uwzględnwszy amortyzację i odpisanie całych kosztów założenia z czystych zysków, jakie to towarzystwo dało w pierwszym roku administracyjnym, nie można było wypłacić akcyonariuszom żadnej dywidendy jest jednak uzasadniona nadzieja, że w następnym roku przyjdzie dywidenda do rozdziału.

Przekroczenie kontyngentu. W poruszony już raz przez nas sprawie przekroczenia kontyngentu ze strony jednej z rafinerii nastąpił obecnie zwrot wskutek śmierci adwokata tej rafinerii, którego dłuższa choroba wstrzymywała normalny bieg sprawy. Komitet likwidacyjny byłego kartelu zamierza obecnie wziąć się do tej sprawy energiczniej.

Likwidacja Tow. naftowego Beskid. Na porządku dziennym ogólnego zgromadzenia tego towarzystwa akcyjnego, które ma się odbyć 3 maja we Lwowie, jest wniosek na rozwiązanie i likwidację tego towarzystwa. Przedsiębiorstwo to, istniejące od roku 1901 nie dało jeszcze ani razu żadnej dywidendy. Kapitał wynosi 1 milion koron, t. j. 2.000 akcji po 500 K z których po 1.400 K zostało przyjętych we wniesionych przez akcyonariuszy udziałach w naturze, po 600 K zaś wpłacono gotówką. Towarzystwo to ma kopalnię w Brzozowie i Borysławiu.

Przemysł naftowy w Japonii. Zapotrzebowanie nafty w Japonii jest bardzo silne, wynosi bowiem obecnie przeszło 60 milionów galonów, czyli 2.700.000 hektolitrów. Cło od rafinowanej nafty jest bardzo wysokie, podczas gdy na ropę cztery razy mniejsze, a jak ważną dla tamtejszego przemysłu była ta wielka różnica między temi dwoma stawkami, najlepiej dowodzi fakt, że od roku 1904, w którym to cło zostało wprowadzone, powstał w Japonii cały szereg rafinerii, rozwijających się nader pomyślnie. Już nawet Standard-Oil-Cy ma swoje wielkie rafinerie w Japonii. Eksploatacja ropy w Japonii na większą skalę datuje się właściwie od roku 1890 a dopiero po wojnie rosyjsko-japońskiej nabrała większego znaczenia, kiedy to wprowadzono powyżej wzmiankowane cło od nafty, jako jeden ze skutków woj-

ny i za tem idącego zapotrzebowania pieniędzy ze strony państwa. W niedługim czasie zapotrzebowanie Japonii zdola pokryć produkt własny, obcy zaś zostanie odepchnięty do Chin i Korei. Obecnie już 60 milionów franków jest inwestowanych w przemysł naftowy w Japonii. Liczba nowych wierceń za ropą wzrasta z każdym dniem, obecnie zaś rozpoczęto roboty wiertnicze w prowincji Akita i Jesso, a nawet na wyspie Formozie. Cło wwozowe na naftę rafinowaną okazało się faktycznym cłem ochronnym dla japońskiego przemysłu naftowego.

Berlińscy sklepikarze w kwestyi sprzedaży nafty. W sali posiedzeń Związku kupców i przemysłowców w Berlinie odbyło się dnia 14 b. m. pod przewodnictwem członka Izby handlowej berlińskiej, Ryszarda Riela bardzo liczne Zgromadzenie drobnych kupców berlińskich, na którem omawiano szeroko sprawę detalicznej sprzedaży nafty w Berlinie. Powodem tego zgromadzenia było postępowanie amerykańskich firm na placu berlińskim. Powyżej wymieniony Związek powołany w pierwszej linii do strzeżenia interesów drobnych kupców, uznał, że kwestya detalicznej sprzedaży nafty jest dla nich kwestyą egzystencyjną i dlatego zaprosił na zebranie tak zastępców amerykańskich, jak i austriackich importerów nafty. Po wysłuchaniu referatu jednego z reprezentantów austriackiego przemysłu naftowego, który w swym odczycie jaskrawo przedstawił postępowanie i plany Amerykanów i niebezpieczeństwo, z jakim byłoby połączone przyjęcie przez detalistów kontraktów, przedłożonych przez amerykańskie towarzystwa importowe, Zgromadzenie postanowiło jednomyślnie polecić swym członkom, aby się skupili w usiłowaniach, zdążających do zmonopolizowania handlu naftą, a to szczególnie z tego powodu, że nigdy nie leży w interesie detalisty monopolizowanie handlowego artykułu, tylko wolna konkurencya.

W ślad za tem postanowiło zgromadzenie wezwać wszystkich członków, aby na razie nie podpisali ślepo przedłożonych im przez Amerykanów kontraktów, lecz zostawili sobie wolną rękę w postępowaniu na przyszłość. Do stanowczej uchwały na tem zebraniu nie doszło, ponieważ Amerykańscy reprezentanci, widocznie nie chcąc występować do dyskusji z austriackimi delegatami, zaniechali wygłoszenia osobnego swojego referatu. Ponieważ jednak zgromadzenie chciało dać obu stronom sposobność do oświadczenia się, przeto zwołanem będzie nowe Zgromadzenie, z zaproszeniem obu stron delegatów. Zgromadzenie to ma się odbyć w maju i zapowiada się bardzo interesująco.

Ropa na Sachalinie. Na wschodnim brzegu japońskiej części Sachalinu, na granicy północnej i przylegającej do rosyjskiej części tej wyspy skonstatowano w dwu miejscach bogate pokłady ropy. Odkrywcą jest rosyjski ekspert, który przez

11 lat badał wyspę z ramienia rosyjskiego rządu. Podług jego zdania są oba te tereny tak obfite, że ich racjonalna eksploatacya mogłaby pokryć konsumcyę wszystkich wschodnich rynków zbytu. Próbkki, zebrane w głębokości 120 stóp w obu miejscowościach wykazują jakoś ropy, podobną do rosyjskiej i amerykańskiej. Pewien bogaty kupiec z Tientsinu bawił w tych czasach w Niemczech i przywiózł stamtąd do Sachalinu kompletny plan eksploatacji tych terenów naftowych. Zebrano już 120 miliona taelów i roboty mają być zaczęte z nastaniem cieplej pory, tak, aby już na sierpień mógł mieć do dyspozycyi gotowy do handlu towar. Jak słychać mieli już japońscy handlarze porobić układy na dostawę ropy z Sachalinu, celem przeróbki nowego produktu w rafineriach japońskich.

Angielski monopol naftowy w Persyi. Wobec obecnego groźnego położenia w Persyi, nabiera założenie w Persyi „Anglo-Perskiego Towarzystwa naftowego“ (Anglo Persian Oil Company) dużego znaczenia politycznego. W naczelnych organach tego towarzystwa zasiadają wybitne polityczne osobistości, jak: członek angielskiej rodziny królewskiej, książę Francisek Teck i naczelnik komisarz angielski w Kanadzie, lord Strathcona, zaś w zarządzie obligacyami dwu wybitnych arystokratów angielskich. Jeszcze ważniejszym momentem jest fakt, że wskutek zobowiązań dawniejszych akcyonaryuszów perski i naczelnik potężnego plemienia Bakhtarów biorą udział w przedsięwzięciu i zapewnili zupełne bezpieczeństwo tak urządzeniom przedsiębiorstwa, jak i jego urzędnikom.

Towarzystwo to otrzymało wyłączne prawo (monopol) dobywania i przetwarzania nafty w Persyi z wyjątkiem 5 prowincyi, czyli na 3/4 części państwa od granicy tveckiej aż do zatoki perskiej. Kapitał zakładowy wynosi 2 miliony funtów szterlingów i 600.000 funtów w pięcioprocentowych obligacyach.

Port naftowy w Constanzy. Roboty około ukończenia urządzeń portu naftowego w Constanza były w ostatnich czasach prowadzone w gorączkowym tempie, szczególnie około ukończenia instalacji urządzonych do wywozu nafty i jej produktów ubocznych. Z końcem zeszłego roku posiadało państwo w tym porcie rezerwoary o pojemności 300.000 hektolitrów, co umożliwia ekspedycyę na rok 1908/1909 367.000 ton nafty, benzyny i oleju. Ostatnimi czasy ukończono na płaskowzgórzu dominującym nad portem urządzenie nowej stacyi dla cystern, z których ropa lub nafta i inne produkty będą mogły własnym ciężarem spływać do rezerwoarów, stąd zaś do okrętów cysternowych. •

Szkoła wiertnicza w Rumunii. Gazeta urzędowa rumuńska „Monitorul Oficial“ ogłosiła tymi dniami regulamin i warunki przyjęcia do szkoły wiertniczej znajdującej się w Campinie. Szkoła

ta wykształca majstrów wiertniczych i palaczy. Trwanie nauki oznaczono na 28 miesięcy. Pierwszy rok jest przeznaczony wyłącznie do nauki praktycznej, a to przez 6 miesięcy w warsztatach mechanicznych, kowalstwie i ciesielstwie, a przez następne 6 miesięcy w wierceń. Nauki teoretyczne trwają 9 miesięcy, a na kurs teoretyczny zostaje się przyjętym tylko po dobrem ukończeniu nauk praktycznych i zdaniu egzaminu wstępnego. Przyjęci zostają kandydaci, którzy ukończyli służbę wojskową i otrzymali rangę podoficera, tudzież ukończyli szkołę normalną. Jak widzimy jest to niższa szkoła, wykształcająca tylko majstrów, a nie kierowników.

Tereny naftowe w Ferghana. Tereny te rozciągają się na obszarze dolin otaczających góry Altaj na przestrzeni setek kilometrów. Istnieje tam mnóstwo firm naftowych, jak: „Bitum“, „Risan“, „Turkiestanskoje“, „Środkowo Azyatyckie Towarzystwo“, „Aleksiejew VI“ i „Tschimion“, z których tylko Środkowo-Azyatyckie i Tschimion są czynne, inne zaś w likwidacji, rezultaty bowiem, przez nie osiągnięte, zawiodły ich oczekiwania. Ropa w Ferghana znajduje się w formacjach eocenskich i kredowych. Kopalnia „Tschimion“ zajmuje co do wielkości trzecie miejsce w Rosji i jest oddaloną tylko o 20 kilometrów od środkowoazyatyckiej linii kolejowej. Turkestan i Syberia są odbiorcami nafty, rafinowanej we własnej rafinerii powyższej firmy, która otrzymała od rządu 60 hektarów terenu bezpłatnie i bez obowiązku oddawania procentów państwu, a oprócz tego wykupiła 70 hektarów od sąsiednich właścicieli. Towarzystwo to posiada 5,400,000 franków kapitału zakładowego, a rafineria jego przerabia rocznie 16 300 wagonów ropy na benzynę i naftę. Ropa z Ferghana zawiera benzynę, trochę parafiny i bardzo mało asfaltu, zajmuje zatem pośrednie miejsce między ropą kaukaską i pensylwańską.

Gazy naftowe w Australii. Niedaleko toru południowo-zachodniej kolei w Queensland odkryto w pobliżu miasteczka Róma, zamieszkałego wyłącznie przez rolników i pasterzy, gazy naftowe występujące w ogromnej ilości na powierzchni ziemi. Jest to pierwszy objaw znajdowania się pokładów ropośnych w Australii, tem dziwniejszy, że występuje w prowincji znanej już od dawna z bogactwa minerałów innego, o wiele starszego pochodzenia geologicznego.

Jak wiadomo, eksploatują w Queensland grafit i antracyt koło miejscowości Dawson, złoto na sławnej górze Mount Morgan, inne zaś minerały w innych częściach prowincji. Teraz pokazuje się, że w rozległych równinach na zachodzie tego kraju znajduje się obfity pokład gazu naftowego, a więc bez wątpienia i ropy pod pokładami triasowymi.

Standard w Meksyku. Zdawało się początkowo, że przemysł naftowy w Meksyku, zainicjowany tak potężnie przez angielską firmę S. Pear-

son & Comp. (patrz Nr. 7 Nafty) stworzy konkurencję Standarowi, mając wszelkie dane potemu, bo i kapitały i bardzo bogaty teren i znakomite położenie nad brzegiem morza.

Jak „Times“ donosi i tu już weszła ta firma w porozumienie z firmą S. Pearson & Comp. i pozyskała ją dla swoich celów.

Ropa w Afryce. Dyrektor towarzystwa Nigeria Bitumen Comp. telegrafował do Londynu, że (w Nigerii, kolonii angielskiej w zachodniej Afryce) otrzymał ciężką ropę mało gazową w szybie wierconym w głębokości 210 m. Ropa podszła do 98 stóp pod powierzchnię i stanęła w tej mierze, a pompowana przez 4 dni, nie opadła. W pobliżu tego szybu wierceń powyższa firma drugi szyb, który już wykazuje analogiczną budowę z poprzednim. Odkrycie ropy w Nigerii byłoby dla Anglii bardzo ważnym nietylko z tego powodu, że przez to wyniszczonoby łatwo moskity, będące plagą tamtejszych okolic, ale daloby także cenny materiał opałowy dla angielskich kopalń złota. Najważniejszym jednak byłoby to, że przez to mogłaby już angielska marynarka wojenna zaprowadzić opał ropą swoich okrętów, co by zwiększyło jej sprawność prawie w dwójnasób. Kolonie angielskie w zachodniej Afryce są oddalone od Gibraltaru tylko trzy, a od Anglii ośm dni morskiej żeglugi.

Stare kołły i blachy kołtowe

zakupuje w każdych ilościach
: i płaci za nie gotówką ::

Spółka Kowalska w Sułkowicach
(ad Izdebnik)

Stowarzyszenie zarejstr. z ogr. poręką

Krajowe Towarzystwo Naftowe wydało
własnym nakładem nową

ustawę naftową

wraz z odnośnemi rozporządzeniami władz
górnich w jednej broszurze.

Cena broszury 2 Korony.

PIERWSZA KRAJOWA

Fabryka chemiczno-technicznych smarów
i pakunków do maszyn parowych**EDWARDA
HELLWIGA**we Lwowie, ulica Kopernika liczba 29
Adres telegraficzny: Hellwig, Lwów, Kopernika.

poleca

znakomite szczeliwa (pakunki) i smary do
maszyn parowych, a mianowicie:**Szczeliwa** „Wulkan“, „Pionier“ i „Smok“ z najlep-
szego asbestu, konopi i bawełny.**Smary:** „Wulkan“, „Pionier“ i „Smok“ do szczeliw.
„Saturn“ do kurków parow. „Merkur“ do
skóry. „Eros“ do kolektorów. „Neptun“ do lin
konopnych. „Jupiter“ do rzemieni z sierści wiel-
błądziej. „Iowisz“ do lin drucianych. „Mars“ do
rzemieni. „Conservator“ do gumy. „Regulator“ do
trybów. „Apollo“ do łożysk. „Wezuwiusz“ do lak.
kotłów. „Puritas“ przeciw tworzeniu się kamienia
w kotle. „Venus“ do czyszczenia metalu. **Tłuszcz
tawotowy. Waselina.**Na składzie utrzymuje: oliwę, ragozynę S. M.
Schibaeffa & Co w Baku; oleje cylindr. ameryk.
i krajowe i wszelkie inne przybory do maszyn
parowych.

DOM KOMISOWO-HANDLOWY

Zygmunta Jana MARSZAŁKIEWICZA

Lwów, ul. Bielowskiego l. 6.

(FIRMA ZAPROTOKOŁOWANA).

Przyjmuje zastępstwa fabryk krajowych, pośre-
dniczy i informuje w kwestjach rodzimego prze-
mysłu i handlu.Nadto zajmuje się „Porządkowaniem stosunków
majątkowych“, regulowaniem hipotek, wyrabia-
niem i konwersją pożyczek hipotecznych. Pośre-
dnictwo w kupnie i sprzedaży majątków. Przeprzo-
wadzanie komisowej częściowej parcelacji.Pośredniczy w sprzedaży i zakupnie, wydzier-
żawianiu terenów i kopalń naftowych, jako też
udziałów w tychże uprawnieniach pod najprzy-
stępniejszymi warunkami. Kupuje i sprzedaje ropę.

Zastępstwo firm zagranicznych.

Dom Komisowy posiada najznakomitsze siły fa-
chowe tak w technicznym zakresie jak i w han-
dlowym. Złatwia wszelkie zlecenia punktualnie
i szybko.OLEJE MASZYNOWE pierw-
szorzędnej jakości
OLEJE DO PODŁÓG
OLEJE i ROPE DO PĘDZE-
NIA MOTORÓW
KOMPOZYCJE DO ROP-
NYCH PALNIKÓW POKO-
JOWYCHNAFTĘ DO PALNIKÓW
„LUX“ I DOSKONAŁE
specjalne SORTY NAFTY
BENZYNY MOTOROWE po
najtańszej cenie
BENZYNY AUTOMOBIL. i
BENZYNY DO LAMP GÓR-
NICZYCH i wszelkich celów

POLECA FABRYKA NAFTY

Waleryana Stawiarskiego i Spółki

KROSNO

SKŁAD KOMISOWY W BORYSŁAWIU POD KIEROWN. P. BACHOWSKIEGO

gdzie jest zawsze dostateczny zapas wszystkich towarów.

Poczt. Kasa oszcz. Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

Ostrowski & Cudek

Dom handlowy dla interesów przemysłowo-naftowych

we Lwowie, ul. Kopernika 1. 21.

Przeprowadza: Kupno i sprzedaż udziałów kopalnianych, kupno i sprzedaż ropy.
Organizuje: Spółki naftowe z drobnymi udziałami. Poleca: Przedsiębiorców wiert-
niczych do wierceń akordowych.

Ofiarujemy usługi jako eksperci przy wszelkich transakcjach z przemysłem na-
ftowym łączność mających.

Dla wygody naszych P. T. Klientów urządziliśmy

Biuro techniczne

które pozostaje pod kierownictwem inżyniera Seweryna Blaźna.

Sporządzamy: Pomiary i niwelacje terenów, plany sytuacyjne terenów, kopalni
i szybów naftowych, zgłoszenia kopalni do władz górniczych, profile otworów
świdrowych i wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące.

Posiadamy bogato zaopatrzonego zbiór kopii map katastralnych

Adres dla telegramów: Ostrowski Cudek Lwów.

**Przedsiębiorstwo dla głę-
bokich wierceń**

Wit Sulimirski

w Borysławiu

długoletnie doświadczenie na
kopalniach ropy w Galicji,
na Kaukazie i w Rumunii;
obejmuje akordy wiertnicze
ewent. z własnym udziałem.
Ekspertyzy terenów galicyj-
skich i kaukazkich. Kupno
i sprzedaż terenów nafto-
wych. Wyłączne zastępstwo
fabryki lin stalowych Bracia
Batorowiczów w Drohobyczu.

ALFONS GOSTKOWSKI

przez Izbę handlową i przemysłową
we Lwowie mianowany, i przez
c. k. Namiestnictwo potwierdzony
i zaprzysiężony

senzal

dla sprzedaży i kupna ropy, wo-
sku ziemnego i produktów tych
minerałów. Jako urzędnik pu-
bliczny pobiera przy transakcjach
ściśle oznaczoną a zatwierdzoną
przez Namiestnictwo opłatę senzala.
Udziela swej klienteli rzeczowych
i wiarygodnych informacji w za-
kres przemysłu naftowego wcho-
dzących.

Biura: Lwów, plac Smolki 1. 4.
Tel.: 1059

Sokolnicki & Wiśniewski

Fabryka elektrotechniczna i Zakład instalacyjny

Adres telegr.: Grom Lwów **LWÓW** Fabryka przy ul. Na Błonie 1. 38

Biuro główne: Lwów, Słowackiego 1. 18. — Filia w Krakowie: Bracka 1. 8.

Wyrób artykułów elektrotechnicznych

Budowa całkowitych stacyj elektrycznych. Przenoszenie siły i zastosowanie energii elektrycznej w przemyśle i gospodarstwach rolnych.

Dla kopalnictwa nafty:

Druty w izolacji miniowej i asbestowej uznane i objęte przepisami Urzędu Górn.

Przewodniki izolowane i gołe miedziane Tow. akc. Felten & Guilleaume we Wiedniu (wyłączna reprezentacja)

Motory zwykłe i szczelnie zamknięte, zabezpieczone przeciw dział. gazów.

Budowa gromochronów na zbiornikach, własnego systemu uznanego przez Tow. Asekuracyjne.

Armatury szybowe pomysłu inż. Postępskiego wzór własny, prawnie ochroniony.

Skrzynki rozdzielcze szczelne na wyłącznik i bezpieczniki.

Dostawa wszelkich materiałów instalacyjnych.

TOWARZYSTWO

dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wyłączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmann w Komotau, — walcownia rur w Schönbrunn, — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcja we Lwowie, ul. Romanowicza 3. * Filie Towarzystwa w Borystawiu, Krośnie i Zagórze.

Adres telegraficzny:
Towarzystwo handlowe Lwów.

Konto p. k. o. 825 991.
Rach. bieżący w Banku krajow.
Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:
Handelsverein Lemberg.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przede wszystkim myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18
= Skład w Borystawiu =

wykonuje

Rury wiertnicze spajane i bez szwu,
Rury gazowe i wodociągowe,
Rury ropociągowe dla wysokiego ciśnienia,
Rury płomienne bez szwu,
Rury lane żelazne gazowe i wodociągowe,
Rezerwoary żelazne dla ropy, każdej wielkości,
Liny druciane marki: „Priv. öst. ung. Statts- Eisenbahn Gesell.,
Żerdzie ratunkowe i wiertnicze witkowskiej marki specjalnej,
Suwaki wodne i ropne, modelu ciężkiego i lekkiego, fabrykat
specjalny,
Wszelkie armatury dla pary i wody,
Elektrycznie spajane żelazne witkowskie beczki dla transportu
ropy i spirytusu.

Filia wiedeńskiej fabryki narzędzi firmy Blau'a i S-ki
Wiedeń, XX/2 Hellwagstr. 4—8.

Cenniki i oferty na żądanie odwrotnie darmo i opłatnie.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.

Uniwersalne Raki

patentu Romana Gierszyńskiego
z wymiennymi bakami do rur
5", 6", 7", 9" i 10"

oraz do rozkręcania lewych rur
sprzedaje i wypożycza Fabryka narzędzi i instrumentów wiertniczych

W. Wolski

W. Zdanowicz i Sp.

w Borysławiu

FILIA

PRASKIEGO BANKU KREDYTOWEGO

we Lwowie — ulica Karola Ludwika 1 29.

Tel. 937, 946, 846. — Zakład centralny w Pradze.
Filie w Kolinie i Ołomuńcu.

Wpłacony kapitał akcyjny kor. 6,000.000 — Fundusze rezerwowe i gwarancyjne kor. 3,200.000.

KORZYSTNE ZAŁATWIENIE

wszelkich transakcyj bankowych i lokacyi kapitałów.

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — **Otwieranie kredytów i udzielanie pożyczek** na podkład papierów wartościowych. Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wypkno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. **Listy polecające i akredytywy** na sezony podróży. — **Eskont weksli. Inkasa i wypłaty** w kraju i na miejsca zagraniczne. — **Wkłady pieniężne** na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4¹/₂ procent w rachunku bieżącym.

ODDZIAŁ KOMERCYALNY:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowli publicznych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

Towarzystwo akc. dla przem. naftowego

Adres dla teleg.:
„Nafta“ Borysław.

W BORYSŁAWIU

Między miastowy
telefon Nr. 13.

Fabryka narzędzi wiertniczych w Borysławiu wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstrukcji,

Żerdzie wiertnicze z najlepszego materiału,

Świdry ekscentryczne patentu M. Longchamps'a, jakoteż wszelkie przybory do głębokich wierceń,

Tłoki do wydobywania ropy patentu Mikucki, Krynicki, Żubr,

Zbiorniki na ropę opałową,

Gazowniki specjalnej konstrukcji,

Mierniki na ropę,

Odlewy żelazne i metalowe,

Naprawa kotłów parowych.

Cenniki i kosztorysy na żądanie.

Przedsiębiorstwo wiertnicze

ALBERT
FAUCK

— i Sp. —
Towarzystwo komandytowe

WIEDEN

III/2 vordere Zollamtsstrasse 11
(Stadtparkhof)

Uprasza się o dokładne zwa-
żanie na nazwę i adres firmy

Wykonanie głębokich wierceń z najdalej idącą
gwarancją

za naftą, węglem, solą i t. d.

Urządzanie kompletnych instalacyj wiertni-
czych własnym patentowanym systemem
wiertniczym „Express“.

Korzystne zastąpienie wiercenia kanadyjskiego, dyamentowego
i wolnospadu.

Uzyskiwanie rdzeni przy ruchu ręcznym i parowym „automatyczne“
bez przerwy w wierceniu.

Głębokość dotychczas osiągnięta przy robo-
tach akordowych

przeszło **1.000** metrów
z 6” dymensją końcową.

C. k. ministerstwo rolnictwa oddało firmie wykonanie głębokiego
wiercenia w Wels.